

FITXA TÈCNICA DE L'ASSIGNATURA

Dades de l'assignatura	
Nom complet	Recursos educatiu per a alumnes amb discapacitat o dificultats d'aprenentatge (PT)
Codi	E000005927
Títol	Grado en Educación Infantil por la Universidad Pontificia Comillas
Impartit en	Grau en Educació Infantil [quart Curs]
Nivell	Reglada Grau Europeu
Quadrimestre	Semestral
Crèdits	6,0 ECTS
Caràcter	Optativa (Grau)
Departament / Àrea	Centre d'Ensenyament Superior Alberta Giménez (CESAG)

Dates del professorat	
Professora	
Nom	Margalida Calafat Matas
Departament / Àrea	Departament de Didàctica General i Teories de l'Educació
Despatx	núm. 16
Correu electrònic	mcalafat@cesag.comillas.edu
Dades del professorat	
Professora	
Nom	Margalida Calafat Matas
Departament / Àrea	Departament de Didàctica General i Teories de l'Educació
Despatx	núm. 16
Correu electrònic	mcalafat@cesag.comillas.edu

DADES ESPECÍFIQUES DE L'ASSIGNATURA

Contextualització de l'assignatura
Aportació al perfil professional de la titulació
<p>El docent ha de considerar la diversitat dels tots els alumnes i les alumnes que es troben dins l'aula. El docent ha de saber detectar i determinar necessitats específiques per a poder donar la resposta més adient. Tot plegat li ha de permetre planificar la seva tasca de manera que tots els alumnes puguin participar en el procés d'ensenyament i aprenentatge. A més, el docent ha de saber com, quan i perquè coordinar-se amb la resta del personal docent i amb altres professionals, quan la situació ho requereixi.</p>
Prerequisits
<p>Es recomana haver cursat les assignatures pròpies d'aquesta menció, així com les assignatures d'Educació inclusiva i Didàctica general. Selecció, anàlisi i tractament de la informació procedent de fonts diverses. Comprensió i expressió oral i escrita en les dues llengües oficials. Iniciativa i autonomia personal. Capacitat reflexiva i crítica.</p>
Competències – Objectius

Competències

GENERALS

CGI03	Capacitat d'organització i planificació	
	RA1	Planifica el seu treball personal d'una manera viable i sistemàtica.
	RA2	S'integra i participa en el desenvolupament organitzat d'un treball en grup.
CGP07	Habilitats interpersonals	
	RA1	Utilitza el diàleg per a col·laborar i generar bones relacions.
	RA2	Mostra capacitat d'empatia i diàleg constructiu.
	RA3	Valora el potencial del conflicte com a motor de canvi i innovació.
	RA4	Es capaç de despersonalitzar les idees en el marc del treball en grup per a orientar-se en la tasca.
CGP08	Treball en equip	
	RA1	Participa de forma activa en el treball de grup compartint informació, coneixements i experiències
	RA2	S'orienta a la consecució d'acords i objectius comuns.
	RA3	Contribueix a l'establiment i aplicació de processos i procediments de treball en equip.
CGS11	Capacitat d'aprendre	
	RA1	Es mostra obert/a i interessat/da per noves informacions.
	RA2	Canvia i adapta els seus plantejaments inicials a la llum de noves informacions.
	RA3	Mostra curiositat per les temàtiques tractades més enllà de la qualificació.
	RA4	Estableix relacions i elabora síntesis pròpies sobre els continguts treballats.
CGS12	Capacitat per adaptar-se a noves situacions	
	RA1	Manté el dinamisme i el control en situacions de pressió de temps, desacord, oposició o adversitat.
	RA2	Aplica coneixements i formes d'actuació contrastades en situacions conegudes a altres que són noves o inesperades.
	RA3	Comprèn que allò nou és una oportunitat de millora i és consubstancial a la vida professional.
CGS13	Capacitat per a treballar de forma autònoma	
	RA1	Realitza els seus treballs i la seva activitat necessitat sols unes indicacions inicials i un seguiment bàsic.
	RA2	Cerca i troba recursos adequats per a sostenir les seves actuacions i realitzar treballs.
	RA3	Amplia i profunditza en la realització dels seus treballs.

CGS15	Comprensió de les cultures i els costums d'altres països	
	RA1	Comprèn la diversitat cultural i social com a un fenomen humà i com una font de riquesa.
	RA2	Mostra interès pel coneixement d'altres cultures.
	RA3	Propicia contextos relacionals inclusius davant la diversitat.
MODULARS		
CMPT01	Identifica les característiques i manifestacions de les dificultats d'aprenentatge específiques en les etapes d'Infantil i de Primària.	
	RA1	Explica de forma clara els conceptes de dificultat d'aprenentatge.
	RA2	Describeix les manifestacions de les dificultats d'aprenentatge més freqüents en Infantil i Primària.
CMPT02	Coneix la legislació relativa a les dificultats d'aprenentatge.	
	RA1	Ubica les dificultats d'aprenentatge en textos legals.
	RA2	Utilitza els textos legals vigents per a la presa de decisions en relació amb els/les alumnes amb dificultat d'aprenentatge.
CMPT04	Sap que és la discapacitat i les seves repercussions en la vida de les persones	
	RA2	Analitza les repercussions que els diferents tipus de discapacitat tenen en la vida social, familiar i escolar dels afectats
CMPT05	Coneix els principis de l'educació inclusiva	
	RA1	Identifica els principis filosòfics de l'educació inclusiva
	RA2	Describeix les característiques de d'una escola inclusiva
	RA3	Valora els avantatges i desavantatges que poden sorgir al implementar criteris d'inclusivitat en les escoles espanyoles.
CMPT09	Es capaç d'identificar els principals problemes de conducta en menors de 0 a 12 anys.	
	RA1	Describeix les característiques de les conductes disruptives en la infància i els diferencia d'altres problemes de conducta.
CMPT10	Sap les principals pautes d'intervenció educativa amb alumnes que presenten un problema conductual	
	RA1	Coneix tècniques i mètodes de treball amb nins/es que presenten conductes disruptives.
CMPT12	Coneix recursos materials i tecnològics per a treballar amb els/les alumnes que presenten una discapacitat o una dificultat específica d'aprenentatge.	
	RA1	Identifica recursos materials i tecnològics adequats per a treballar distintes àrees d'intervenció/desenvolupament amb alumnes que presenten una dificultat d'aprenentatge o una discapacitat

	RA2	Pot usar o adaptar els recursos materials i tecnològics existents per a treballar distintes àrees d' intervenció/desenvolupament amb els/les alumnes que presenten una dificultat d'aprenentatge o una discapacitat de forma eficaç.
	RA3	Te criteri per a recomanar a les famílies recursos materials i tecnològics adequats a les necessitats dels seus fills/filles.
CMPT13	Sap crear els seus propis materials per a treballar amb alumnes discapacitats o amb una dificultat d'aprenentatge.	
	RA1	Pot fabricar els seus propis recursos materials per a treballar aspectes concrets amb els seus/les seves alumnes.
	RA2	Pot desenvolupar els seus propis recursos tecnològics per a treballar aspectes concrets amb els seus/les seves alumnes.

Continguts – Blocs Temàtics

Objectius- Resultats d'aprenentatge

- Planifica el seu treball personal d'una manera viable i sistemàtica.
- S'integra i participa en el desenvolupament organitzat d'un treball en grup.
- Utilitza el diàleg per a col·laborar i generar bones relacions.
- Mostra capacitat d'empatia i diàleg constructiu.
- Valora el potencial del conflicte com a motor de canvi i innovació.
- És capaç de despersonalitzar les idees en el marc del treball en grup per a orientar-se a la tasca.
- Participa de manera activa en el treball de grup compartint informació, coneixements i experiències.
- S'orienta a la consecució d'acords i objectius comuns.
- Contribueix a l'establiment i aplicació de processos i procediments de treball en equip Es mostra obert i interessat per noves informacions.
- Canvia i adapta els seus plantejaments inicials a la llum de noves informacions Mostra curiositat per les temàtiques tractades més enllà de la qualificació.
- Estableix relacions i elabora síntesis pròpies sobre els continguts treballats.
- Manté el dinamisme i el control en situacions de pressió de temps, desacord, oposició o adversitat.
- Aplica coneixements i formes d'actuació contrastades en situacions conegudes a unes altres que són noves o inesperades.
- Comprèn que allò nou és una oportunitat de millora i és consubstancial a la vida professional.
- Fa els seus treballs i la seva activitat necessitant només unes indicacions inicials i un seguiment bàsic Cerca i troba recursos adequats per a sostenir les seves actuacions i fer els seus treballs.
- Amplia i aprofundeix en la realització dels seus treballs.
- Comprèn la diversitat cultural i social com un fenomen humà i com una font de riquesa Mostra interès pel coneixement d'altres cultures.
- Propícia contextos relacionals inclusius davant la diversitat.
- Explica de manera clara els conceptes de dificultat d'aprenentatge.
- Descriu les manifestacions de les dificultats d'aprenentatge més freqüents en Infantil i Primària Situa les dificultats d'aprenentatge en textos legals.
- Utilitza els textos legals vigents per a la presa de decisions en relació amb els alumnes amb dificultats d'aprenentatge.
- Analitza les repercussions que els diferents tipus de discapacitat tenen en la vida social, familiar i escolar dels afectats Identifica els principis filosòfics de l'educació inclusiva.
- Descriu les característiques d'una escola inclusiva.
- Valora els avantatges i els problemes que poden sorgir en implementar criteris d'inclusivitat a les escoles espanyoles.
- Descriu les característiques de les conductes disruptives en la infància i els diferencia d'altres problemes de conducta.
- Coneix tècniques i mètodes de treball amb nens que presenten conductes disruptives
- Identifica recursos materials i tecnològics adequats per a treballar diferents àrees d'intervenció/desenvolupament amb alumnes que presenten una dificultat d'aprenentatge o una discapacitat.
- Pot usar o adaptar els recursos materials i tecnològics existents per a treballar diferents àrees d'intervenció/desenvolupament amb alumnes que presenten una dificultat d'aprenentatge o una discapacitat de manera eficaç..
- Té criteri per a recomanar a les famílies recursos materials i tecnològics adequats a les necessitats dels seus fills.
- Pot fabricar els seus propis recursos materials per a treballar aspectes concrets amb els seus alumnes.
- Pot desenvolupar els seus propis recursos tecnològics per a treballar aspectes concrets amb els seus alumnes

Bloc 1: Aclariment conceptual.

Estat de la qüestió. Factors de fragilitat, de risc i factors de protecció. Nivells i tipus d'intervenció. Els drets de la infància . Recursos per a la infància.

Bloc 2: Protecció de la infància

Recursos, estratègies i tècniques d'intervenció. Una visió ètica de la cultura de la Infància.

Bloc 3: La interculturalitat

Recursos, estratègies i tècniques d'intervenció. Visió ètica de la interculturalitat.

METODOLOGIA DOCENT

Aspectes metodològics generals de l'assignatura

L'assignatura és presencial, llavors la participació activa en totes les activitats proposades és recomanable. Entre les activitats que es proposen, algunes seran obligatòries i formaran part de l'avaluació continua; aquesta circumstància es comunicarà en les orientacions de la tasca. Les sessions pràctiques de treball en grup tenen per finalitat utilitzar la cooperació com a recurs d'aprenentatge, fent possible arribar a metes comunes. La valoració d'aquestes sessions es farà mitjançant qüestionaris d'acte i coavaluació, triangulant amb l'avaluació de la professora. Les sessions de treball en grup es complementen amb treballs individual, concretament en un porta foli que haurà de reflectir el treball autònom de l'alumna i posar en relleu algun aspecte concret del contingut de l'assignatura, haurà de tenir un vessant pràctic.

Metodologia Presencial: Activitats

Centrades en la professora:

- Lliçons de caràcter expositiu.
- Exercicis i resolució de problemes.
- Estudi de casos

Centrades en l'estudiant:

- Treballs de caràcter teòric i reflexiu (individual-petit grup)
- Seminari de treball.
- Sessions tutorialis (individuals-petit grup / gran grup)

Metodologia No presencial: Activitats

- Treball :autònom de l'estudiant Lectura, anàlisi i estudi individual.
- Treball col·laboratiu, debats i conversacions.
- Porta foli / Carpeta d'aprenentatge.

RESUMEN HORES DE TREBALL DE L'ALUMNE/A

HORES PRESENCIALS			
Lliçons magistrals	Exercicis pràctics/resolució de problemes	Seminaris i tallers (casos pràctics)	Treballs grupals
5.00	17.00	30.00	20.00
HORES NO PRESENCIALS			
Exercicis pràctics/resolució de problemes	Seminaris i tallers (casos pràctics)	Treballs individuals	Estudi personal i documentació
30.00	38.00	20.00	20.00
CRÈDITS ECTS: 6,0 (180,00 hores)			

AVALUACIÓ I CRITERIS DE QUALIFICACIÓ

Actividades de evaluación	Criterios de evaluación	Peso
---------------------------	-------------------------	------

<p>EXAMEN:</p> <p>Disseny i posada en pràctica una proposta de formació per al grup classe</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Manté el dinamisme i el control en situacions de pressió de temps, desacords, oposició o adversitat. • Aplica coneixements i formes d'actuació contrastades en situacions conegudes a unes altres que són noves o inesperades. • Comprèn que el què és nou és una oportunitat de millora i és consubstancial a la vida professional. • Cerca i troba recursos adequats per a sostenir les seves actuacions i fer els seus treballs. • Amplia i aprofundeix en la realització dels seus treballs. • Identifica recursos materials i tecnològics existents per a treballar diferents àrees d'intervenció/ desenvolupo amb alumnes que presenten una dificultat d'aprenentatge o discapacitat de manera eficaç. • Té criteri per a recomanar a les famílies recursos materials i tecnològics adequats a les necessitats dels seus fills/filles. • Pot fabricar els seus propis recursos materials per a treballar aspectes concrets amb els seus i les seves alumnes. • Pot desenvolupar els seus propis recursos tecnològics per a treballar aspectes concrets amb els seus i les seves alumnes 	<p>50</p>
<p>Activitats diverses de caràcter col·laboratiu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • S'integra i participa en el desenvolupament organitzat d'un treball en grup. • Utilitza el diàleg per a col·laborar i generar bones relacions. • Mostra capacitat d'empatia i diàleg constructiu. • Valora el potencial del conflicte com a motor de canvi i innovació. • Se capaç de despersonalitzar les idees en el marc del treball en grup per a orientar-se en la tasca. • Participa de forma activa en el treball de grup compartint informació, coneixements i experiències. • S'orienta a la consecució d'acord i objectius comuns. • Contribueix a l'establiment i aplicació de processos i procediments de treball en equip. • Se mostra obert/a i interessat/da per noves informacions. • Canvia i adapta els seus plantejaments inicials a la llum de noves informacions. • Mostra curiositat per les temàtiques tractades més enllà de les qualificacions. • Descriu les característiques de les conductes disruptives a la infància i les diferencia d'altres problemes de conducta. • Coneix tècniques i mètodes de treball amb nins/nines que presenten conductes disruptives. • Identifica recursos materials i tecnològics existents per a treballar distintes àrees d'intervenció/desenvolupament amb alumnes que presenten dificultats d'aprenentatge o discapacitat de forma eficaç. • Te criteri per a recomanar a les famílies recursos 	<p>20</p>

	<p>disruptives en la infància i les diferencia d'altres problemes de conducta.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Coneix tècniques i mètodes de treball amb nins/nines que presenten conductes disruptives. • Identifica recursos materials i tecnològics existents per a treballar distintes àrees d'intervenció / desenvolupament amb els/les alumnes que presenten una dificultat d'aprenentatge o discapacitat de forma eficaç. • Te criteri per a recomanar a las famílies recursos materials i tecnològics adequats a les necessitats dels seus/seves fills/filles. 	<ul style="list-style-type: none"> • •
--	--	--

Qualificacions

L'assignatura és presencial llavors la no assistència comprovada i injustificada a més d'un terç de les hores lectives impartides en cada assignatura, pot tenir com a conseqüència la impossibilitat de presentar-se a examen en la convocatòria ordinària del mateix curs acadèmic. En el cas que s'apliqués aquesta conseqüència, la pèrdua de convocatòria s'estendrà automàticament a la convocatòria extraordinària. Amb caràcter general, es considera pendent de compliment de l'escolaritat obligatòria de l'assignatura.

Els treballs, projectes i seminaris són activitats que s'han d'aprovar per separat, és a dir, no es farà mitjana, si cadascuna d'aquestes activitats no s'ha aprovat. Aquests treballs i projectes s'han de presentar en el període establert i és obligatòria l'assistència a les sessions en les quals es realitzi, ja que no s'entenen com a activitats desvinculades del procés i dels continguts que es van desenvolupant al llarg del curs. Si no es presenten en les dates establertes, l'alumne / a no els podrà presentar en l'avaluació extraordinària.

En el supòsit que s'hagi suspès algun treball, projecte o seminari l'alumne / a tindrà l'oportunitat de fer les modificacions oportunes per a poder obtenir la puntuació mínima al final del semestre, no per a la convocatòria extraordinària. Es considerarà la qualificació d'un "no presentat" quan "hagi fet o presentat un terç o menys de les activitats d'avaluació previstes a la guia docent" per tant, si supera el terç, però no presenta la totalitat de les activitats d'avaluació aconseguirà una qualificació de suspens. No es guardarà la qualificació de les activitats d'avaluació més enllà del curs acadèmic

L'adequació de la sintaxi, l'ortografia i l'ús de la terminologia repercutiran en la qualificació de les diferents proves d'avaluació. No obtendran la qualificació de cinc aquelles proves d'avaluació que no reuneixin els requisits bàsics de correcció ortogràfica i gramatical, així com de presentació de treballs.

La professora utilitzarà com a recurs per a l'assignatura la plataforma virtual d'ensenyament – aprenentatge del CESAG que es pot trobar a l'adreça <http://campus.cesag.org/>. Per tant, l'alumne / a haurà de visitar regularment l'espai de l'assignatura per a conèixer els documents de treball i les activitats a realitzar, així com condicions, terminis de lliurament, etc.

BIBLIOGRAFIA I RECURSOS

Bibliografia Bàsica

GUADO, T. ; GIL, I; MATA, P. (2005). *Educación intercultural: una propuesta para la transformación de la escuela*. Madrid: Centro de Investigación y Educación Educativa.

CYRULNIK, BORIS (2002). *Los patitos feos. La resiliencia: una infancia infeliz no determina la vida*. Barcelona: Gedisa.

ESCARABAJAL, A. (2015). *Comunidades interculturales y un trabajo colaborativo para una sociedad inclusiva*. Madrid: Narcea

RACIONERO, S.; ORTEGA, S.; GARCÍA, R.; FLECHA, R. (2012). *Aprendiendo contigo*. Barcelona: Hipatia Editorial.

TÉLLEZ, J.A (2008). *Educación intercultural. Miradas multidisciplinares*. Madrid: Ed. CIDE/ed. Catarata.

VVAA. (2012). *Formación del profesorado*

VVAA. (2014). *Els Drets de la infància*. Barcelona: Barcanova.para la diversidad cultural. Madrid: La Murada.

Bibliografia Complementària

AGUADO, T.; GIL, I.; MATA, P. (2005) *Educación intercultural: una propuesta para la transformación de la escuela*. Madrid: Ed. Centro de Investigación y Educación inclusiva.

ARNAIZ, P. (2003) *Educación Inclusiva: una escuela para todos*. Málaga: Aljibe.

AUBERT, A.; DUQUE, E.; FISAS, M.; VALLS, R. (2004). *Dialogar y transformar. Pedagogía crítica del siglo XXI*. Barcelona: Graó.

BEN, T. (1998). *Papá, ¿qué es el racismo?* Madrid: Alfaguara.

BESALÚ, X. y LÓPEZ, B. (coords.) (2011). *Interculturalidad y ciudadanía: Red de escuelas interculturales*. Madrid: Wolters Kluwer.

BESALÚ, X. (coord.) (2007). *Educación en sociedades pluriculturales*. Barcelona: Wolters Kluwer.

CASANOVA, M.A. (2011). *Educación inclusiva: un modelo de futuro*. Madrid: Wolters Kluwer.

COLECTIVO AMANI (2004). *La escuela intercultural: regulación de conflictos en contextos multiculturales. Concienciación, negociación, confrontación*. Madrid: CIDE.

COLECTIVO IOÉ (2003). *Inmigración, escuela y mercado de trabajo. Una radiografía actualizada*. Madrid: Fundación La Caixa.

FISAS, V. (2006). *Cultura de paz y gestión de conflictos*. Barcelona: Icaria.

FLECHA, R. (2006). *Transformando la escuela: comunidades de aprendizaje*. Barcelona: Graó.

HUNT, L. (2009). *La invención de los Derechos Humanos*. Barcelona: Tusquets ed.

JARES, X. (2004). *Educación para la paz en tiempos difíciles*. Bakeaz, Bilbao.

JARES, X. (2006). *Pedagogía de la convivencia*. Barcelona: Graó

KLENOWSKI V. (2004). *Desarrollo de portafolios para el aprendizaje y la evaluación*. Madrid: Narcea.

LLUCH, X. (2000) . *Educación intercultural*. Valencia: Tàndem

LLUCH, X. i SALINAS, J. (1996). *La diversidad cultural en la práctica educativa. Materiales para la formación del profesorado en educación intercultural*. Madrid: MEC.

LÓPEZ, B. y TUTS, M. (2012). *Orientaciones para la práctica de la educación intercultural*. Madrid: Wolters Kluwer.

MAALOF, A. (2009) *El desajuste del mundo. Cuando nuestras civilizaciones se agotan*. Madrid: Alianza Editorial.

MAALOUF, A. (2008). *Identidades asesinas*. Madrid: Alianza Editorial.

MANYER, J. (1992). *Quan l'Islam truca a la porta*. Barcelona: Altafulla.

OLIVERES, A. (2009). *¿En qué mundo vivimos! Infórmate, piensa y actúa*. Barcelona: Icaria.

PONS, D. (2004). *L'educació: el repte de la complexitat*. Mallorca: El Far.

PRATS, E. (Coord.) (2007). *Multiculturalismo y educación para la equidad*. Barcelona: Octaedro

RUIZ DE LOBERA, M. (2004). *Metodología para la formación en educación intercultural*. Madrid: CIDE.

SEN, A. (2009). *Identitat i violència . Qui té interès a convertir la identitat en un conflicte?* Barcelona: La Campana

SORIANO, E. (coord.) (2009). *Vivir entre culturas: una nueva sociedad*. Madrid: La Muralla.

Altres recursos

Llei de Protecció del menor <http://www.boe.es/boe/dias/2006/12/13/pdfs/A43725-43752.pdf>

Oficina de Defensa del Menor <http://oddm.caib.es> Convenció/Declaració dels Drets de l'infància

<http://www2.amnistiacatalunya.org/edu/docs/nu-decinfants-resum.htm>

Ministerio de Educación, Política social y Deporte <http://www.mepsyd.es/portada.html> Conselleria d'Educació i Cultura <http://weib.caib.es>
Competències bàsiques a les Illes Balears <http://cbib.caib.es>

Dirección General de Educación y Cultura (2003). Las competencias clave. Bruselas: Comisión Europea/Eurydice <http://www.eurydice.org>

Us periòdic del campus virtual per a un millor aprofitament de l'assignatura. Visionat de pel·lícules o documentals audiovisuals diversos que se recomanaran en el seu moment.

En compliment de la normativa vigent en matèria de **protecció de dades de caràcter personal**, informam i recordam que pot consultar els aspectes relatius a privacitat i protecció de dades [que ha acceptat en la seva matrícula](#) entrant en aquesta web i polsant "descarregar"
<https://servicios.upcomillas.es/sedelectronica/inicio.aspx?csv=02E4557CAA66F4A81663AD10CED66792>